

בס"ד. אלול ה'תשפ"ב

לכב' אנ"ש שי' דק"ק שע"י האיחוד האירופאי בבריסל
virtual community of sichos.online-ו

תזכורת לראש השנה ועשרת ימי תשובה דשנת ה'תשפ"ג – שנת הקהל

בברכת כתיבה וחתימה טובה - לשנה טובה ומתוקה, ושנזכה להיות בראש השנה בבית המקדש השלישי ולשמע את ה"שופר גדול!"

לוי יצחק גרליק

Rabbigarelik@sichos.online

נא לתלות על המקרר וכיו"ב.

אסור לפרסם באתרים (או לשלוח בקבוצות ווצאפ וכו') בלי רשות העורך.

***

הנסיון הראה, שכדאי שהבעה"ב והבעה"ב'סטע יקראו ביחד (והילדים), כל יום השייך לו, בכדי להתכונן ליום המחרת כדבעי ולמנוע היפך שמחת החג וכו' ואדרבא לגרום לשמחת החג.
גם חשוב לציין שב"ה לאחרונה יוצאים לאור כל מיני מדריכים וכו' מוועד רבני חב"ד וכו' בכ"מ, (הובאו באתר שלנו), ולכן כל הבא לקמן הוא רק באופן של"תזכורת", ולא נכנסנו כלל לפרטי דינים וכו'. כל הפרטים יש לעיין שם ובמקור הדברים (השו"ע וכו').

לקנות ולסדר בימים שלפני ראש השנה

1. מחזוריים: עבור כל בני המשפחה.
2. שופר: עבור הבית, מבצעים וכו'.
3. שמיעת תקיעת שופר: לסדר ולארגן מבעוד מועד איפה כולם ישמעו תקיעת שופר (בפרט אם מישוהו אינו יכול/ה ללכת לבית הכנסת - מאיזו סיבה שתהי' - וכיו"ב).
4. בגד חדש עבור התוקע: התוקע יסדר לקנות בגד חדש עבור ברכת "שהחיינו" של התקיעות ביום שני דר"ה¹.
5. יין: עבור ראש השנה, ותשעת ימי החג דסוכות.
6. דבש (עבור כל החודש תשרי).
7. תפוחים מתוקים (ללילה הראשון של החג).
8. רמונים (ללילה הראשון של החג).
9. ראש איל או כבש או דג (ללילה הראשון של החג).
10. דגים ובשר² עבור החג.
11. גזר (מעוהרן – ללילה הראשון של החג).
12. פרי חדש עבור ברכת שהחיינו בלילה השני של החג.
13. חלות עגולות: יש נוהגים לעשות חלות עגולות לראש השנה³.
14. "נר ארוך" (או נר יארצייט) הדולק לכה"פ 26 שעות (ועדיף 48 שעות) עבור אלה שאין להם גז דולק במשך החג. וגם מי שיש לו גז דולק, אם יש לו גם משרתת בבית, כדאי שידליקו נר זה, כי הרבה פעמים קורה שהמשרתת מכבה את הגז... הנרות צריך עבור ג' פעמים: ר"ה (לילה השני), ושני ימים הראשונים והאחרונים של סוכות.
15. Carbon Monoxide Detector מי שיש להם גז דולק, לוודא שהאוויר בבית הוא כדבעי ושיש להם carbon monoxide detector מותקן ותקין וכו'.
16. 7-3 יארצייט ליכט: עבור אלה שמדליקים "א תשובה ליכט" לשבת שובה⁴ [ולמנהג חב"ד מדליקים ג' נרות לשבת שובה⁵] ו"לעבעדיקע ליכט" ליום כיפור⁶, [ואם צריכים – גם "נר נשמה"⁷ עבור הוריו שנפטרו ר"ל⁸] ו"נר ששבת" עבור ההבדלה במוצאי יום כיפור⁹.

¹ שו"ע אדה"ז ס"ר ס"ז.

² שו"ע אדה"ז סתקפ"ג ס"ב. ד.

³ אוצר מנהגי חב"ד ע' עה.

⁴ ספר המנהגים ע' 58.

⁵ ראה התוועדויות תשמ"ב ח"א ע' 67. ובסרט הקלטה שומעים בפירוש שהרבי אומר "אין שבת שובה דריי תשובה ליכט". ובספר המאמרים תש"ט ע' לו: איינע פון די

מנהגים...אז מען מאכט דריי ליכט במשך עש"ת. ואכ"מ.

⁶ ספר המנהגים ע' 58.

⁷ ספר המנהגים ע' 58.

⁸ שו"ע אדה"ז ס"ר ס"ה.

⁹ שו"ע אדה"ז סתרכ"ד סעיפים ד-ח.

17. **נרונים:** לאלה שמשמשים ב"נרונים" (עבוד הדלקת הנרות - שמוכרח לנקות אותם לפני השימוש, וישנם כמה שאלות בזה בנוגע ליו"ט, ולכן) להכין מספיק נרונים עבור ב' הדלקות, של הלילה הראשון והלילה השני של החג.
18. **קיטל:** לוודא שיש לאבא קיטל ליום כיפור.
19. **ד' מינים:** לוודא שהאבא סידר את קניית הד' מינים לסוכות.¹⁰
20. **סיפוק צרכיהם של עניים:** לתת צדקה בהרחבה עבור צרכי החג (ע"ד מעות חיטים דפסח)¹¹.
21. **"קרן השנה":** לפעמים הרבי עורר אודות קרן השנה עוד לפני ר"ה¹². בשנת ה'תשפ"ג ישנם **שנ"ה (355)** ימים.
22. **פרוזבול:** היות ושנת ה'תשפ"ב היתה שנת השמיטה, מנהיגו שגם בסוף השנה אומרים הפרוזבול אחרי התרת נדרים¹³.

* * *

ח"י אלול

1. **ח"י אלול:** יום ההולדת של שני המאורות הגדולים, הבעל שם טוב ואדמו"ר הזקן, והוא יום מסוגל וכו'. הרביים היו אומרים "גוט יו"ט". נהגו לעשות אותו יום התוועדות בסיפור מעשי צדיקים, חיזוק בדרכי החסידים בכלל ובאהבת ישראל בפרט וקבלת החלטות בקביעות עתים ללימוד התורה – הנגלה והנסתר. בהתעוררות מיוחדת חוגגים יום הולדת זה בבית הרב, והאדמו"ר אומר דברי התעוררות בתורה ועבודה ולפעמים – גם מאמר חסידות...¹⁴
2. **י"ב ימים מח"י אלול עד ר"ה:** הי"ב ימים מח"י אלול עד ר"ה הם ימי חשבון הנפש עבור הי"ב חודש של השנה העברה, יום לחודש.. ח"י אלול הוא יום החשבון של חדש תשרי העבר, וערב ראש השנה הוא יום הקבוע לחשבון של חודש אלול...¹⁵.

שבת פרשת כי תבוא כ"א אלול – שבת סליחות¹⁶

- בקריאת התורה:** לשישי עולה הבעל קורא, ומעצמו¹⁷, ומברך לפני ולאחר¹⁸.
- פרקי אבות:** אומרים פ"ג ופ"ד ואומרים משניות כל ישראל וכו' ור' חנני בן עקשיא – רק פעם אחת¹⁹.
- מוצאי שבת כי תבוא – סליחות**
- * מתוועדים לפני ההליכה לסליחות²⁰.
- * **סליחות:** במוצאי שבת אומרים **סליחות** אחר ובסמוך לחצות הלילה²¹ ומיום שני ממשיכים לומר סליחות בכל יום (באשמורת הבוקר) לפני תפלת שחרית עד ערב ראש השנה.

יום שני - כ"ג אלול: יארציית הרה"ג וכו' ר' מאיר שלמה הלוי ינובסקי, אבי הרבנית חנה.

* הרבי אומר קדיש ביום זה.

יום רביעי - כ"ה אלול

1. הרבי אומר קדיש ביום זה.
2. כ"ק אדמו"ר הרי"צ סיפר שחסידים הראשונים היו לומדים בכ"ה אלול פרשת בראשית עד "יום אחד"; כ"ו אלול – "יום שני" וכו'²².

שבת פרשת נצבים, כ"ח אלול, שבת מברכים:

1. **תהילים:** אומרים כל התהילים בהשכמה כמו בכל שבת מברכים²³.
  2. אין מברכים החודש לפני מוסף. והביאור:
- כותב הרבי בהיום יום (כה אלול): אדמו"ר הזקן סיפר:** בהיותי **במעורטש** שמעתי ממורי ורבי הרב **המגיד ממזריטש** בשם מורו ורבו **הבעל שם טוב** נשמתו **עדן:** החדש השביעי שהוא החודש הראשון לחדשי השנה, **הקדוש ברוך הוא** בעצמו מברכו בשבת מברכים שהוא השבת האחרון **דחודש אלול**, ובכח זה **ישראל** מברכים את החדשים י"א פעמים בשנה, כתיב "אתם נצבים היום", **דהיום קאי על ראש השנה** שהוא יום הדין, וכמו שכתוב "יהי היום" גו' ותרגם "זהוה יום דינא רבא", ואתם נצבים קיימים ועומדים, והיינו שזוכים בדין, ובשבת שלפני ראש השנה שהוא שבת האחרון דחודש אלול קוראין אז פרשת אתם נצבים, דזהו ברכתו של הקב"ה, בשבת מברכים חדש השביעי שהוא המשועב והמשביע ברוב טוב לכל ישראל על כל השנה.
3. אומרים אב הרחמים²⁴.
  4. **פרקי אבות:** ה-ו (אומרים משנת כל ישראל ור' חנניא בן עקשיא לפני ואחרי כל פרק²⁵).

¹⁰ מטה אפרים סתר"ג ס"ה.

¹¹ לקו"ש ח"ד ע' 369 ואילך. ועוד.

¹² לדוגמא: התוועדויות תשמ"ב ע' 13. ועוד.

¹³ אוצר מנהגי חב"ד ע' מא.

¹⁴ ספר המנהגים ע' 101-102. לקוטי שיחות חכ"ד ע' 518. ועוד.

¹⁵ נסמן בספר השיחות תשמ"ח ח"ב ע' 634 הערה 8. וראה ספר השיחות תש"ג ע' 177. 179.

¹⁶ לקו"ד חכ"ד ע' 647 ועוד.

¹⁷ היום יום ח"י אלול. ספר המנהגים ע' 48.

¹⁸ לוח כולל חב"ד.

¹⁹ ספר השיחות תש"ג ע' 681 הערה 104 ובשוה"ג. ולהעיר מספר השיחות תנש"א ע' 797 הערה 15. התוועדויות תשמ"ז ח"ד ע' 400.

²⁰ ראה הטעם בהתוועדויות תשמ"ב ח"ד ע' 2253 ועוד.

²¹ ספר המנהגים ע' 54.

²² לקו"ש חט"ז ע' 488.

²³ ספר המנהגים ע' 30 ו-55.

²⁴ לוח כולל חב"ד משיחת ש"פ נצו"י תש"ג.

²⁵ התוועדויות תשמ"ז ח"ד ע' 400.

בתפלת ערבית דמוצאי שבת פרשת נצבים

* אומרים: "אתה חוננתנו".

* אין אומרים: "ויהי נועם" ו"ואתה קדוש"²⁶.

ליל כ"ט אלול: בשנים תשל"ב-תשמ"ז הרבי התוועד בליל כ"ט אלול באמירת מאמר דא"ח ושיחות.

יום ראשון - ערב ראש השנה – יום ההולדת של כ"ק אדמו"ר הצמח צדק

* כשהאבא הולך לביהכ"נ בבוקר, יש לקחת בחשבון ש:

1. **הסליחות** שאומרים לפני התפילה אורכות יותר משאר הימים.

2. **התרת נדרים (פרוזבול)** שאומרים אחר התפילה, נמשך עוד לכל הפחות חצי שעה.

1. תפלת שחרית:

* אחרי סליחות - בתפילת שחרית (ומנחה): 1. אין אומרים תחנון²⁷. 2. אין תוקעים בשופר²⁸.

* בסוף תפלת שחרית - התרת נדרים (וכך נהג הרבי - בעודו מעוטר בטלית ותפילין).

* **פרוזבול:** אחרי התרת נדרים – פרוזבול²⁹. יאמר: "הריני מוסר לכם כל חובות שיש לי שאגבה אותם כל זמן שארצה"³⁰. כל הפרטים השייכים

לפרוזבול – ראה באתר שלנו כמה פרטים. לינק לשטר פרוזבול - https://www.chabad.org/tools/feedback_cdo/aid/5212/jewish/Fill-Out-a-Pruzbul.htm

2. פ"נ

* כל אחד מוסר פ"נ בעבורו ועבור בני ביתו ליד הרבי המברך את כאו"א בכתיבה וחתימה טובה³¹. [אלה הנמצאים בקירוב מקום נוסעים

לאוהל³²] וכן חותמים על הפ"נ הכללי³³. והמנהג הוא לצרף גם דמי פ"נ.

3. צדקה לצרכי החג

* להוסיף בנתינת הצדקה עבור אלה הצריכים לצרכי החג (כמו "מעוץ חייטים" לחג הפסח)³⁴.

4. קניות והכנת המאכלים

* לוודא שקנו והכינו את כל הדברים הכתובים לעיל, בעמוד הראשון, לקנות ולהכין בימים שלפני ראש השנה.

* יש הנוהגים לעשות **חלות עגולות**³⁵ לראש השנה.

* אין מבשלים את הדגים בחומץ³⁶ [ויש אומרים שגם לא אוכלים דברים חמוצים (כמו לימון וכיו"ב) או מרירים³⁷ אבל מותר לשים פלפלין ובצלים וכו' לתוך

התבשילים ליתן בהם טעם (באופן שלא מורגש הטעם החמוץ)³⁸].

* אין אוכלים אגוזים ולוזים (בר"ה)³⁹.

5. הידור

* "כ"ק אדמו"ר הרש"ב נ"ע נהג לקבל על עצמו הידור נוסף לפני כל ראש השנה⁴⁰ [מי שנוהג כך, יקבל על עצמו הידור "בלי נדר"].

6. תקיעת שופר

* לסדר איפה ומתי האשה והילדים ישמעו תקיעת שופר.

7. שעון שבת

* לוודא שהשעון-שבת מותאם לב' ימי החג.

8. אמירת תהילים

* משעה⁴¹ אחת קודם תפלת המנחה ובמשך השני ימים - לנצל כל זמן פנוי לאמירת **תהילים** כי בשני ימים אלו **צריכים להזהר מדיבור חול**

עד קצה האחרון... ובכל רגע פנוי לומר תהילים.

* בר"ה ועשרת ימי תשובה מותר לומר תהילים גם בלילה⁴².

9. טבילה במקוה

* בערב יום טוב הולכים לטבול במקוה⁴³ בכדי להוסיף בטהרה וקדושה⁴⁴.

²⁶ סידור. לוח כולל חב"ד.

²⁷ סידור אדה"ז.

²⁸ רמ"א בסתקפ"א ס"ג.

²⁹ ראה אוצר מנהגי חב"ד ע' מא.

³⁰ לקו"ש ח"ז ע' 356.

³¹ ספר המנהגים ע' 55.

³² ספר המנהגים ע' 55.

³³ ספר המנהגים ע' 55.

³⁴ לקו"ש ח"ד ע' 369 ואילך. ועוד.

³⁵ אוצר מנהגי חב"ד ע' עה.

³⁶ שו"ע אדה"ז סתקפ"ג ס"ב.

³⁷ קיצור שו"ע סקכ"ט ס"ט. ובנוגע לדברים חריפים - ראה יגדיל תורה (צמח צדק) ע' 2403 בארוכה. הרב מ"ש אשכנזי ע"ה מכפ"ח מתיר.

³⁸ ראה הנסמן בטעמי גבריאל ר"ה ס"ח ס"א ו"ב. ובפ"ת סתקפ"ג ס"ה מביא שאם מערבבים הדברים האלה לתוך מאכל, והמאכל לא נהפך למר אלא זה נותן טעם טוב, אין חשש כלל. עיי"ש.

³⁹ שו"ע אדה"ז סתקפ"ג ס"ו.

⁴⁰ ספר המנהגים ע' 56. לקו"ש ח"ב ע' 386.

⁴¹ ספר המנהגים ע' 56.

⁴² ספר המנהגים ע' 20.

⁴³ לוח כולל חב"ד.

⁴⁴ מטה אפרים סתקפ"א ס"ג.

תפלת המנחה ערב ראש השנה

נוסח תפלת המנחה הוא כמו בכל יום חול.

* היות והיא התפלה האחרונה דשנה העברה עושים בה חשבון הנפש⁴⁵.

השנה הבאה שנת ה'תשפ"ג

- א. **הסימן של השנה הבאה עלינו לטובה הוא⁴⁶: בש"ה – פירוש: ב (ראש השנה ביום ב'), ש (חשוון וכסלו מלאים, שנה שלמה), ה (ראש חודש ניסן ביום ה')**.
- ב. **שנת הקהל: השנה היא שנת הקהל, וישנם ריבוי שיחות בנושא. באתרינו ישנם כמה קובצים ומסמכים על "מבצע הקהל"**.

ערב הראשון של ראש השנה

לפני כניסת החג

- * **שיחה עם הרבנית:** "הנהגת רבותינו נשיאנו, שבערב ראש השנה, סמוך לראש השנה, היו נכנסים לשוחח זמן מה עם זוגתם הרבנית...הרי זה הוראה לכל אחד ואחד"⁴⁷.
- * **לכוון הגז:** אם ישנו צורך - להכין ולכוון את הגז עבור הבישול של שני הימים של החג.
- * **להדליק ה"נר הארוך"** (למי שאין לו גז דולק) שיספיק עבור הלילה השני של החג (וימו) ולהניחו במקום משומר.

הדלקת הנרות

1. זמן הדלקת הנרות היא 18 (או 23) דקות לפני השקיעה כמו בכל ערב שבת קודש (ראה הזמנים בלוח המקומי. בעמוד האחרון של התזכורת ישנה רשימה של הזמנים של איזור נ.י.). [אם איחרה – יכולה להדליק אחרי זה. עדיף שתדליק סמוך לקידוש **ורק מאש דולקת**].
2. לפני הדלקת הנרות – נותנים צדקה יותר מהרגיל, דהיינו עבור ב' ימי החג⁴⁸.
3. מברכים ב' ברכות: 1. של יום הזכרון⁴⁹, ו-2. שהחיינו.
4. [איש המדליק נרות, לא יברך שהחיינו⁵⁰ עכשיו אלא יברך בשעת הקידוש].
5. **אלו שאוכלות אצל אחרים – לא לשכוח להדליק נרות יו"ט.** [לברר אצל הרב איפה עדיף, אם בביתם או במקום האכילה וכו'].

עישון

* "אלה שמעשנים – בראש השנה נמנעים מזה...וישפיעו גם על מכריהם"⁵¹.

תפלת ערבית

לילה הראשון של ראש השנה

- * **אומרים (קצת) תהילים לפני תפלת ערבית⁵².**
- * **הרבה פעמים, לפני תפילת ערבית (ולפעמים גם בשאר התפלות⁵³) הרבי הורה לנגן הניגון "אבינו מלכנו"⁵⁴.**
- * **מתחילים מ"שיר המעלות"**.
- * **תפלת העמידה היא בנוסח של ר"ה כנדפס במחזורים.**
- * **בתפלת העמידה מוסיפים: 1. זכרנו לחיים, 2. מי כמוך, 3. המלך הקדוש, 4. וכתוב, 5. ובספר חיים, 6. עושה השלום.**
[שכח⁵⁵ זכרנו, מי כמוך, וכתוב, ובספר – אם נזכר בתוך אותה הברכה לפני שסיימה, אומר במקום שנזכר, אבל לאחר שאמר "ה" שבחתימה - אינו חוזר. 1. אמר: "...וקדושים בכל יום יהללך סלה, ברוך אתה ה' המלך הקדוש" ושכח לומר "לדור ודור וכו'", אינו חוזר אלא ממשיך "אתה בחרתנו". 2. אמר (או מסופק אם אמר): "הא-ל הקדוש", ונזכר תוך כדי דיבור, אומר מיד "המלך הקדוש" וממשיך בתפילתו. 3. אמר (או מסופק אם אמר): "הא-ל הקדוש", ונזכר אחר תוך כדי דיבור, או כבר התחיל "אתה בחרתנו", חוזר לראש התפלה. 4. אמר: רק "הא-ל" ועדיין לא אמר "הקדוש" אפילו עבר תוך כדי דיבור יכול לומר "המלך הקדוש" ואין צריך לחזור. 5. אם מסופק אם אמר "המלך הקדוש" אבל אמר את כל הנוסח מ"לדור ודור כו' ובכך תן פחדך כו'", אין צריך לחזור⁵⁶].
- * **לדוד מזמור וגו'⁵⁷ – "כ"ק אדמו"ר הריש"ב אמר: "הכלי להשפעות גשמיות על כל השנה, הוא הכוונה בליל ראש השנה באמירת לדוד מזמור, ושמחה יתירה על התורה בשמחת תורה"⁵⁸.**
- * **קדיש תקבל, עלינו, (לאבלים או בעלי יארציט – קדיש יתום, משניות וקדיש דרבנן).**
- * **אחרי תפילת ערבית אומר כל א' לחבירו: לשנה טובה ותחתם (בלשון יחיד (דווקא!)⁵⁹). [לנקבה: לשנה טובה תכתבי ותחתמי⁶⁰].**

⁴⁵ מטה אפרים סתקפ"א סנ"ז.

⁴⁶ ראה התוועדויות תשנ"ב ע' 10 וע' 31 בנוגע לסימן של השנה.

⁴⁷ התוועדויות תשמ"ח ח"א ע' 39. הביאור בזה – ראה רשימת היומן ע' ערב ובהנסמן שם.

⁴⁸ לקו"ש חכ"ח ע' 315.

⁴⁹ ספר המנהגים ע' 56. 60. וראה השקו"ט בזה – באוצר מנהגי חב"ד ע' נז.

⁵⁰ לוח כולל חב"ד.

⁵¹ ספר המנהגים ע' 56. אוצר מנהגי חב"ד ע' נג.

⁵² ספר המנהגים ע' 56.

⁵³ אוצר מנהגי חב"ד ע' נח.

⁵⁴ הרבי הסביר את זה בהתוועדות ר"ה תשד"מ (התוועדויות ע' 26) שזה בכדי לזכור זכות אבות. וטעם זה שייך לכל התפילות, גם לתפילת ערבית שאין אומרים בה אבינו מלכנו.

⁵⁵ הקטע לקמן רובו מלוח כולל חב"ד.

⁵⁶ אלף המגן סתקפ"ב סקי"ט. וראה נ"ג ר"ה פכ"ו ס"ד.

⁵⁷ **קודם קדיש תקבל ולא קודם עלינו** – ספר המנהגים ע' 60.

⁵⁸ ספר השיחות תרפ"ז ע' 112.

⁵⁹ ספר המנהגים ע' 56.

⁶⁰ לקו"ש חכ"ד ע' 300.

קידוש וסעודה לילה הראשון של ראש השנה

* **אלו שאוכלות אצל אחרים – לא לשכוח להדליק נרות יו"ט. לא להתחיל את הקידוש עד אחרי שכל הנשים הדליקו את הנרות.**

* שמים את הדבש ואת התפוח (ים) ואת הרימון (ים) על השולחן לפני קידוש [אם הרימון הוא פרי חדש – יכוון עליו כשאומר ברכת "שהחיינו" של קידוש⁶¹]. שמים על השולחן גם מלח⁶².

* לעיל כתבנו שאיש המדליק נרות אינו מברך שהחיינו בהדלקת הנרות. לכן: אשה שעושה קידוש, וכבר בירכה ברכת "שהחיינו" בעת הדלקת הנרות, אינה מברכת עכשיו עוד פעם⁶³.

* **סדר הקידוש:** אתקינו, יין (בורא פרי הגפן), קידוש (אשר בחר בנו וכו'), זמן (שהחיינו. וכו') – אם צריך – לכוון גם על הרימון).

* **טבילת פרוסת המוציא:** את פרוסת ה"מוציא" טובלים בדבש⁶⁴. [יש אומרים שהרבי טובל את פרוסת ה"מוציא" בדבש (ג"פ) ואחרי זה לוקח פרוסה נוספת וטובלה במלח (גם כן - ג"פ)⁶⁵].

* **טבילת התפוח בדבש וברכתה:** אחר אכילת פרוסת ה"מוציא" כשיעור, לוקחים תפוח מתוך חותכים אותו⁶⁶, וטובלים את חתיכת⁶⁷ התפוח בדבש (אומרים שהרבי טבל ג' פעמים⁶⁸) ומברכים בורא פרי העץ, ומכוונים **שני** דברים: **א.** לפטור גם את הרמון בברכה זו⁶⁹, **ב.** לפטור⁷⁰ גם את הקינוח⁷¹ – (dessert) - ואחר הברכה אומרים מיד את ה"יהי רצון וכו'" ורק אח"כ אוכלים מהתפוח⁷².

* **רימון:** אחרי זה [חותכים וכו'] אוכלים הרימון⁷⁴.

* **הסימנים:** במשך הסעודה – אוכלים הראש והמעהרן (גזר).

* [בנוגע למאכלים חמוצים או מרים או חריפים – ראה לעיל ב"הכנת המאכלים" בערב החג].

בברכת המזון מוסיפים: 1. יעלה ויבא. 2. הרחמן של יו"ט⁷⁵ וכו'. 3. הרחמן של ראש השנה.

א. שכח "יעלה ויבא" ועדיין **לא התחיל** ברכת הטוב והמטיב (דהיינו שלא אמר "ברוך") אומר: "ברוך ... אשר נתן ימים טובים...מקדש ישראל ויום הזכרון" (ראה בסידור).

ב. שכח "יעלה ויבא", **והתחיל** ברכת הטוב והמטיב (דהיינו אפילו אם אמר רק "ברוך") **חוזר** לראש ברכת המזון⁷⁶.

יום הראשון של ראש השנה, (יום שני בשבוע)

* טבילה במקוה⁷⁷.

* הבריאים לא אוכלים לפני התקיעות⁷⁸ (לכאול⁷⁹ זה **לא** כולל נשים, בפרט שהרבה פעמים הן צריכות לחכות לשמוע התקיעות עד אחרי התפילה).

* כל הפרטים השייכים לתפילה ותפילה בצבור הם במסמך בנפרד.

* אומרים אבינו מלכנו.

* אחרי תפלת שחרית וקריאת התורה וההפטרה - תוקעים בשופר. [כל ההלכות הקשורות לתקיעת שופר הם במסמך בנפרד].

* בסוף תפילת מוסף – ברכת כהנים.

* התוקע⁸⁰ עבור **איש (או אנשים)**. והתוקע כבר יצא ידי חובתו בתקיעות אחרות – א' השומעים יברך ויוציא את האחרים. אם הם אינם יכולים לברך,

יכול התוקע לברך עבורם (הם יענו אמן). אבל התוקע עבור **אשה (או נשים)**. היא תברך (או אחת עבור כולן), אבל התוקע אינו יכול לברך עבורן.

אם אינן יכולות לברך, כדאי להכין דף שיברכו בעצמן, או יתקע בלא ברכה.

הקידוש והסעודה יום הראשון של ראש השנה

* הנוסח של הקידוש הוא: "תקעו⁸¹ וגו'" "סברי מרגן וכו'".

* טובלים את פרוסת ה"מוציא" כמו אתמול.

⁶¹ ראה האריכות בזה בפ"ת סרכ"ה הערה 11.

⁶² שו"ע אדה"ז סקס"ז ס"ח. וראה אוצר מנהגי חב"ד ע' עה-עו.

⁶³ ראה כף החיים סתקי"ד סקי"ב. וראה פ"ת סתקי"ד סכ"א. סרס"ג הערה 162.

⁶⁴ שו"ע אדה"ז סתקפ"ג ס"ד.

⁶⁵ אוצר מנהגי חב"ד ע' עה.

⁶⁶ בשו"ע אדה"ז סימן רו סעיף ג כותב: "המברך על הפרי, וחותר ממנו ואוכל, לא יחתוך עד אחר הברכה, כדי שיברך על השלם למצוה מן המובחר... ואין לחוש להפסק שהיית

החיתוך בין הברכה לאכילה, הואיל והוא צורך אכילה" (וראה גם בסדר ברכת הנהנין פ"ט ס"ב). ושקו"ט בזה **בכ"מ** בנוגע להנהגת הרבי עם התפוח. הכתוב בפנים הוא ע"פ מ"ש

באוצר מנהגי חב"ד. **ואכ"מ**.

⁶⁷ ראה באוצר מנהגי חב"ד ע' עח. פ.

⁶⁸ ראה אוצר מנהגי חב"ד ע' עח.

⁶⁹ וראה התועודיות תנש"א ע' 323 הערה 66.

⁷⁰ ראה ספר השיחות תש"ה ע' 4. וראה באוצר מנהגי חב"ד ע' עט מה שצ"ע על מ"ש בספר המנהגים ע' 56 שצריך לכוון שזה לא יפטור. וראה גם ב"התקשרות", ואכ"מ.

⁷¹ יש אומרים שהחתיכה שנותרת אחר האכילה, הרבי שם אותה בקערה של הקמפאט של סוף הסעודה – אוצר מנהגי חב"ד ע' פ.

⁷² ספר המנהגים ע' 56.

⁷³ ראה תורת מנחם חנ"ח ע' 3 הערה 1.

⁷⁴ ספר המנהגים ע' 56.

⁷⁵ אוצר מנהגי חב"ד ע' פד.

⁷⁶ אוצר מנהגי חב"ד ע' פד.

⁷⁷ אוצר מנהגי חב"ד ע' צ.

⁷⁸ אוצר מנהגי חב"ד ע' צ.

⁷⁹ ראה קיצור שו"ע סקכ"ט ס"ט.

⁸⁰ ראה נתיבים בשדה השליחות חלק שני פרק ט באריכות כל הפרטים בזה.

⁸¹ ואין אומרים אלה מועדי גו' גם לא אתקינו כו' - ספר המנהגים ע' 57.

* בברכת המזון מוסיפים: 1. יעלה ויבא. 2. הרחמן של יו"ט 3. הרחמן של ר"ה.
* שכה "יעלה ויבא" בברכת המזון:

1. אם עדיין לא התחיל ברכת הטוב והמטיב, אומר "ברוך... אשר נתן ימים טובים... את יום הזכרון".
2. אם אמר "ברוך" של ברכת הטוב והמטיב ימשיך בברכת המזון (**ואינו חוזר לראש**)⁸².

במשך היום יום הראשון של ראש השנה

* אסור להכין שום דבר מיום טוב ראשון ליום טוב שני (צריכים לחכות עד אחרי צאת הכוכבים)⁸³.
* **מבצע שופר**: הולכים לזכות יהודים ב"מבצע שופר"⁸⁴. מי שכבר יצא – ראה לעיל בקטע "התוקע" בנוגע להברכה.

תפלת המנחה

הסדר הוא: קרבנות, אשרי, ובא לציון, תפלת העמידה של ראש השנה, אבינו מלכנו, לדוד ה' אורי, עלינו (לאבלים או בעלי יארצייט, קדיש, משניות וקדיש).

תשליך

* אחר תפלת מנחה ולפני השקיעה הולכים ל"תשליך"⁸⁵.

לילה השני של ראש השנה – יארצייט הרבנית שיינא הי"ד (אחות הרבנית הצדקנית)⁸⁶.

* מותר להתחיל ההכנות לסעודה רק אחרי צאת הכוכבים (ראה הזמנים בלוח המקומי).

תפלת ערבית

1. הרבה פעמים, לפני תפלת ערבית הרבי הי' מורה לנגן הניגון "אבינו מלכנו"⁸⁷.
2. מתחילים מ"שיר המעלות".
3. **לדוד מזמור**: אחר תפלת העמידה אומרים "לדוד מזמור" (ראה מה שכתוב באתמול בלילה מה שצריך לכוון) ואחרי זה קדיש תקבל.
4. עלינו לשבח. (לאבלים או בעלי יארצייט, קדיש, משניות וקדיש).
5. הרבי הי' אומר כל הקדישים ביום ב' דר"ה לזכרון גיסתו הרבנית הצדקנית מרת שיינא הי"ד.

הדלקת הנרות של לילה השני של החג

- * שמים את הפרי החדש על השולחן לפני הדלקת הנרות (או לובשת בגד חדש), ומכוונת בברכת שהחיינו גם על הפרי (או הבגד). אם אין פרי (או בגד) חדש, מכל מקום מברכת שהחיינו⁸⁸.
- * נוהגין להדליק את הנרות סמוך לקידוש, בכדי לסמוך את ברכת שהחיינו לאכילת הפרי החדש⁸⁹.
- * הדלקת הנרות היא באמצעות העברה **מאש דולקת**.
- * מברכים ב' ברכות: 1. של יום הזכרון. 2. שהחיינו.
- * **אלו שאוכלות אצל אחרים – לא לשכוח להדליק נרות יו"ט. לא להתחיל קידוש עד אחרי שכל הנשים הדליקו את הנרות.**

קידוש וסעודה של לילה השני של החג

1. שמים את הפרי החדש לפני המקדש, וכשאומר שהחיינו בקידוש מסתכל על הפרי ומכוון גם עליו⁹⁰. אם אין פרי חדש מכל מקום מברך שהחיינו⁹¹.
2. הסדר של הקידוש הוא: סברי מרגן וברכת בורא פרי הגפן, אשר בחר בנו, שהחיינו.
3. **אכילת הפרי חדש**: מיד אחרי קידוש (לפני נטילת ידיים) אוכלים הפרי חדש (ואין מברכים עוד הפעם שהחיינו) ואוכלים ממנו כזית ומברכים ברכה אחרונה רק על הפרי "בורא נפשות רבות". ואם הפרי משבעת המינים יברך "על העץ ועל פרי העץ" ולא על היין⁹².
4. אח"כ נוטלים ידים לסעודה.
5. טובלים את פרוסת ה"המוציא" כמו אתמול.
6. התפוח דבש, הסימנים והרימון לסימנא טבא, אוכלים **רק** בלילה הראשון⁹³.
7. בברכת המזון מוסיפים: 1. יעלה ויבא (שכה – ראה אתמול בלילה). 2. הרחמן של יו"ט. 3. הרחמן של ר"ה.

⁸² סידור אדה"ז. אבל בלילה **ב** חוזר. וידועה השקו"ט בזה.

⁸³ שו"ע אדה"ז סתק"ג ס"ג.

⁸⁴ אג"ק חי"ח ע' יד ובכו"כ שיחות. ראה ב"המבצעים כהלכתם" בתחילת חלק שני.

⁸⁵ סידור. ובארוכה באוצר מנהגי חב"ד ע' קמא ואילך.

⁸⁶ ראה ספר המאמרים תשי"א בתחילתו.

⁸⁷ ראה התוועדות יום ב' דר"ה תשד"מ (התוועדות ע' 27).

⁸⁸ ע"פ שו"ע אדה"ז סת"ר סעיפים ה-ז.

⁸⁹ מטה אפרים סתקצ"ט ס"ט. ושם מוסיף שלכן אם לובשת בגד חדש, היא יכולה להדליק מיד אחר צאת הכוכבים ואינה צריכה להמתין לקידוש.

⁹⁰ סידור אדה"ז. שו"ע אדה"ז סת"ר ס"ו.

⁹¹ שו"ע אדה"ז סת"ר סעיפים ה-ז.

⁹² ספר השיחות תשי"ה ע' 4. אוצר מנהגי חב"ד ע' פב.

⁹³ אוצר מנהגי חב"ד ע' פב.

יום השני של ראש השנה (יום שלישי בשבוע)

- * טבילה במקוה.
- * הבריאים לא אוכלים לפני התקיעות⁹⁴ (לכאו⁹⁵ זה לא כולל נשים, בפרט שהרבה פעמים הן צריכות לחכות לשמוע התקיעות עד אחרי התפילה).
- * אומרים אבינו מלכנו.
- * אחר תפלת שחרית וקריאת התורה וההפטרה - תוקעים בשופר.
- * **יזכור:** כ"ק אדמו"ר הרי"צ' הי' אומר "יזכור" בלחש אחר קריאת התורה לפני התקיעות⁹⁶ (וכיון שאומרים בלחש, אלה שיש להם הורים אין צריכים לצאת מבית הכנסת).
- * **תקיעת שופר:** התוקע צריך ללבוש בגד חדש עבור ברכת שהחינו (וגם אם אין לו בגד חדש מ"מ מברך)⁹⁷.
- * בסוף תפילת מוסף – ברכת כהנים.
- * התוקע לאחרים – ראה מה שנכתב לעיל ביום הראשון.

הקידוש והסעודה יום שני של ראש השנה

- * הנוסח של הקידוש הוא כמו אתמול.
- * טובלים את פרוסת ה"מוציא" כמו אתמול.
- * בברכת המזון מוסיפים: 1. יעלה ויבא. 2. הרחמן של יו"ט ו-3. הרחמן של ר"ה.
- * שכה "יעלה ויבא" בברכת המזון:
  1. אם עדיין לא התחיל ברכת הטוב והמטיב, אומר "ברוך... אשר נתן ימים טובים... בא"י... את יום הזכרון".
  2. אם אמר "ברוך" של ברכת הטוב והמטיב **אינו חוזר** לראש ברכת המזון רק ימשיך לגמור את ברכת המזון⁹⁸.

במשך היום

- * **מבצע שופר:** הולכים לזכות יהודים ב"מבצע שופר" (ראה באתמול).

תפלת המנחה יום שני של ראש השנה

- * קרבנות, אשרי, ובא לציון, תפלת העמידה של ראש השנה, אבינו מלכנו, לדוד ה' אורי. עלינו (לאבלים או בעלי יארצייט, קדיש, משניות וקדיש).

התוועדות לפני סוף החג

- * הרבי נוהג לערוך התוועדות שמתחילה לפני השקיעה.
- א. הרבי נוטל ידיים (ומורה לגבאי שיכריז שאלה שעדיין לא נטלו ידיים ילכו ליטול ידיים). אומרים לחיים. מנגנים את הניגונים של כל הרביים (ולפעמים הרבי מורה גם להזכיר השמות של כל רבי לפני הניגון "שלו"⁹⁹).
- ב. עפ"ז, החסידים נוהגים להתוועד כנ"ל, ונוהגין לנגן הניגונים של כל הרביים והרב לוי יצחק, ולאחרונה מוסיפים לנגן גם הניגונים של הרבי (אלה שהרבי לימד במשך השנים), דהיינו: 1. צמאה לך נפשי. 2. והיא שעמדה. 3. דרכך אלוקינו. 4. אסדר לסעודתא. 5. כי אני עמך (ששרים ביה"כ). 6. צמאה לך נפשי... עך טי דורין. 7. שאמיל. 8. רחמנא דעני. 9. אתה בחרתנו. 10. אנעים זמירות. 11. סטאוו יא פיטו. 12. הוא אלוקינו. 13. כי אנו עמך (השני). 14. האדרת והאמונה.
- במכתב לפני ראש השנה תשי"א כותב הרבי:** סיפר כ"ק מו"ח אדמו"ר: כ"ק אדמו"ר הרה"ק הנה המאמר חסידות דיום שני דר"ה הי' ממשיך באמירתו ונכנס בליל מוצאי יו"ט. והטעם - כדי להמשיך ההמשכות דארבעים ושמונה שעות דר"ה בעולם, אשר בכל הענינים יהי' נשמע (זיך הערין) ויאיר אור החסידות. ואני בהצעת, אשר גם כאו"א ינהוג כן לחבר שעות דר"ה והתחלת מוצאי ר"ה בלימוד החסידות, ובשביל אשר סללו לנו נשיאינו - יומשך גם לנו בכל ענינינו אור החסידות עד למטה מטה. המברך ומתברך בכתיבה וחתימה טובה.
- ג. הרבי אומר מאמר דא"ח ושיחות, ברכת המזון, תפלת ערבית, הבדלה וכוס של ברכה.
- ד. **יעלה ויבא:** הפארבריינגען נמשך בדרך כלל לתוך הלילה, ומ"מ אומרים יעלה ויבא בברכת המזון.

מוצאי החג של ראש השנה

תפלת ערבית

- * בתפלת ערבית של מוצאי החג: צריכים לזכור לומר **שמונה** דברים: 1. זכרנו לחיים, 2. מי כמוך, 3. המלך הקדוש, 4. אתה חוננתנו, 5. המלך המשפט, 6. וכתוב, 7. ובספר חיים, 8. עושה השלום. [טעה או שכח משהו, ראה להלן בעשי"ת. שכח אתה חוננתנו – דינו כמו בכל השנה].
- * אין אומרים "ויהי נעם" ו"ואתה קדוש".

⁹⁴ אוצר מנהגי חב"ד ע' ז.
⁹⁵ קיצור שו"ע סקכ"ט סי"ט.
⁹⁶ אוצר מנהגי חב"ד ע' קו.
⁹⁷ שו"ע אדה"ז סת"ר ס"ו-ז.
⁹⁸ סידור אדה"ז. אבל בלילה **כן** חוזר. וידוע השקו"ט בזה.
⁹⁹ לקו"ש ח"ט ע' 284.

האיחולים

* האיחול במוצאי ראש השנה הוא: "א גוט יאר"¹⁰⁰. במשך עשרת ימי תשובה: "א גמר חתימה טובה"¹⁰¹.

הבדלה

* מבדילים כרגיל אבל בלי בשמים ונר (ומובן שגם אין מברכים עליהם), ואין אומרים ויתן לך.

* להתארגן עבור מחר: כי הוא יום התענית (צום גדלי').

עשרת ימי תשובה

* בין ר"ה ליום כיפור ישנם שבעה ימים רצופים, כל שבעת ימי השבוע, כנגד שבעת ימי השבוע שבכל השנה כולה, שבהם נעשה התיקון והשלימות דשבעת ימי השבוע שעברה, וההכנה לשלימות העבודה דשבעת ימי השבוע דשנה החדשה, יום ראשון כנגד יום ראשון וכו' ושבת שובה כנגד כל השבתות¹⁰².

תהילים

* בעשרת ימי תשובה אומרים תהילים גם בלילה¹⁰³.

תפלות שחרית:

* אחר ישתבח מוסיפים "שיר המעלות".

* בתפילות העמידה מוסיפים **שבעה** (7) דברים: זכרנו לחיים, מי כמוך, המלך הקדוש, המלך המשפט, וכתוב, ובספר חיים, עושה השלום.

- שכח¹⁰⁴ "זכרנו", או "מי כמוך", או "וכתוב", או "ובספר" – אם נזכר בתוך אותה הברכה לפני שסיימה אומר במקום שנזכר, אבל לאחר שאמר "ה" שבתחיתה - אינו חוזר.
- אמר (או מסופק אם אמר): "הא-ל הקדוש" ונזכר תוך כדי דיבור, אומר מיד "המלך הקדוש".
- אמר (או מסופק אם אמר): "הא-ל הקדוש" ונזכר אחר כדי דיבור או אם כבר התחיל "אתה חונן", חוזר לראש התפלה.
- אמר: רק "הא-ל" ועדיין לא אמר "הקדוש" אפילו עבר כדי דיבור יכול לומר "המלך הקדוש" ואין צריך לחזור.
- אמר "מלך אוהב צדקה ומשפט" ונזכר תוך כדי דיבור, אומר מיד "המלך המשפט".
- אמר "מלך אוהב צדקה ומשפט" ונזכר אחר כדי דיבור, או התחיל לומר "ולמלשינים", או לגמרי שכח לומר "המלך המשפט", מסיים תפלתו, וטוב שיתפלל עוד הפעם בתורת נדבה.

* **אבינו מלכנו:** אומרים "אבינו מלכנו" הארוך כל יום בשחרית ובמנחה (חוץ מערב שבת במנחה, שבת וערב יום כיפור או ביום שאין אומרים תחנון – ראה בהערה¹⁰⁵).

* **התרת נדרים:** מי ששכח לעשות התרת נדרים בערב ראש השנה, יכול להשלים במשך עשרת ימי תשובה¹⁰⁶.

צום גדלי' – ג' תשרי

הכנות להתענית

- * חולים, מעוברות ומיניקות (דהיינו תוך כ"ד חודש מלידת התינוק, גם אם התינוק הפסיק לינוק) וכו' פטורים/ות מהתענית, אבל לא יתענגו בתענוגים, אלא יאכלו רק מה שהם צריכים לבריאותם¹⁰⁷.
- * מי שקשה להם/תתענית - שיתקשרו לרב **בעוד מועד**.
- * התענית מתחילה בבוקר, מעלות השחר¹⁰⁸ (ראה הזמנים בלוח המקומי או בסוף התזכורת).
- * לכן, אחרי שהולכים לישון, אפילו אם קמים באמצע הלילה, אסור לאכול. אך מי שקשה לו התענית, ויותר קל לו להתענות אם יאכל בבוקר מוקדם, צריך לעשות **תנאי** (בדיבור) לפני שהולך לישון, שרוצה לקום בבוקר מוקדם לפני עלות השחר לאכול, אבל צריך לסיים האכילה והשת"ל לפני עלות השחר¹⁰⁹.

תפילת שחרית צום גדלי'

- * **שיר המעלות:** אחר "ישתבח" מוסיפים "שיר המעלות".
- * **שמונה עשרה:** בתפלת העמידה מוסיפים כל **השבע** הוספות של עשרת ימי תשובה, כדלעיל ב"עשרת ימי תשובה". (אם שכח – ראה לעיל ב"עשרת ימי תשובה").

* **בחזרת הש"ץ:** הש"ץ אומר עננו בין גואל לרופא. [אם שכח עננו: אם נזכר לפני שאמר (ברוך אתה) "ת"י" רופא וכו') חוזר ואומר עננו ורפאנו. אבל אם כבר אמר "ת"י" (שלפני "רופא" אז אומר עננו בשומע תפילה ויחתום ברוך אתה ה' העונה בעת צרה ושומע תפלה. אם שכח גם שם, יאמרה כברכה בפני עצמה אחר שים שלום¹¹⁰].

¹⁰⁰ אוצר מנהגי חב"ד ע' קנה.

¹⁰¹ כך כתוב בכ"כ אגרות קודש ושיחות. וראה אוצר מנהגי חב"ד ע' יא. ובריבוי פעמים – ה' לשון קדשו: "א חתימה און א גמר חתימה טובה" וכו'.

¹⁰² ספר השיחות תשנ"ב ע' 20.

¹⁰³ ספר המנהגים ע' 20.

¹⁰⁴ בכל הסעיף הזה ראה בלוח כולל חב"ד.

¹⁰⁵ בימים שאין אומרים תחנון (כגון שיש בעל ברית וכו'), וע"פ השיחה דו' תשרי תשל"ה, שאין אומרים אבינו מלכנו.

¹⁰⁶ נסמן בנ"ג פ"ז ס"ה.

¹⁰⁷ ראה בארוכה בפ"ת בסתק"נ ובהנסמן שם.

¹⁰⁸ שו"ע סתקס"ד.

¹⁰⁹ שו"ע סתקס"ד. וראה בארוכה בפ"ת על אתר.

¹¹⁰ לוח כולל חב"ד.

- * **סליחות:** אומרים סליחות באמצע תפלת שחרית, אחרי תחנון ("מכל עוונותיו"), ולפני אבינו מלכנו¹¹¹.
- * **אבינו מלכנו:** אחר הסליחות אומרים "אבינו מלכנו" הארוך. אומרים "כתבנו" כמו ב"עשרת ימי תשובה"¹¹².
- * [קוראים בתורה "ויחל", חצי קדיש ואין אומרים ההפטרה. ואח"כ אומרים "אשרי ובא לציון וכו'"].

תפלת מנחה צום גדלי'

- * **מנחה:** [קוראים בתורה "ויחל" עם ההפטרה. אחר ההפטרה מחזירין הס"ת לארון קודש וחצי קדיש].
- * **עננו:** המתענים¹¹³ אומרים עננו אחרי "אל תשיבנו" שבברכת "שמע קולנו" (שכח¹¹⁴ לאומרו ונזכר אחרי שאמר "ה" של "ברוך אתה ה' שומע תפלה") אומרו אחרי "אלקי נצור" לפני ה"היו לרצון" השני. אם עקר רגליו – אינו חוזר על התפילה).
- * הש"ץ אומר "עננו" בין גואל לרופא. [אם שכח עננו: ראה לעיל בשחרית].
- * **תחנון, אבינו מלכנו הארוך:** אחר תפלת העמידה אומרים תחנון ו"אבינו מלכנו" הארוך. אומרים "כתבנו" כמו ב"עשרת ימי תשובה".
- * **דברי כיבושין:** הרבי נוהג לומר דברי כיבושין אחרי תפלת המנחה¹¹⁵.

ערב שבת קודש – שבת שובה – פרשת וילך

* **במנחה ערב שבת קודש:**

1. מתפללים מנחה כמו בכל ערב שבת קודש.
  2. **אין אומרים** אבינו מלכנו¹¹⁶.
- * **הנרות שמדליקים לפני שבת** (חוץ מהדלקת הנרות של שבת):
1. נוהגים להדליק, לפני כניסת השבת, "א תשובה ליכט"¹¹⁷.
  2. [למנהג חב"ד מדליקים ג' נרות לשבת שובה¹¹⁸].

שבת שובה – ו' תשרי יום הסתלקות הרבנית הצדקנית מרת חנה ע"ה – אמו של הרבי.

ליל שבת קודש

- * **שבע ההוספות שבתפילת העמידה (המלך הקדוש וכו'): בתפילת העמידה של ערבית, שחרית, מוסף, ומנחה של שבת, צריך לזכור להוסיף ההוספות של "עשרת ימי תשובה".**
- * **בברכה מעין שבע – מגן אבות:** אומרים "המלך הקדוש"¹¹⁹.
- * **המוציא בדבש:** לכאן טובלים פרוסת ה"המוציא" בדבש¹²⁰ אבל שמים גם מלח על השולחן¹²¹.

יום השבת קודש

- * לפני מוסף אומרים **אב הרחמים**¹²².
- * הרבי מתוועד בשבת זו.
- * **במנחה:** קורין בתורה פרשת "האזינו". אומרים "צדקתך".

לכבוד ו' תשרי מצו"ב מכתב מהרבנית חנה למשפחתינו:

ב"ה [אייר תשכ"ב]

משפחת גארעליק הנכבדה יחיו
שלום וברכה!
המכתב והתמונות קבלתי במועד. תודה.
הילדים נעימים ופיסם תקבלו מהם רב נחת בכל הפרטים
כחפצכם. לוי יצחק בלי עה"ר [עין הרע] א גאנצער בחור.
בברכת כל טוב אסיים.
ד"ש והצלחתכם
חנה שניאורסאהן
ד"ש ואיחולים טובים להעלמה פאזנער

ב"ה
משפחת גארעליק הנכבדה יחיו
שלום וברכה!
המכתב והתמונות קבלתי במועד. תודה.
הילדים נעימים ופיסם תקבלו מהם רב נחת בכל הפרטים
כחפצכם. לוי יצחק בלי עה"ר [עין הרע] א גאנצער בחור.
בברכת כל טוב אסיים.
ד"ש והצלחתכם
חנה שניאורסאהן
ד"ש ואיחולים טובים להעלמה פאזנער

¹¹¹ מכתב הרבי שנדפס לפני הסליחות של צום גדלי'.

¹¹² שמעתי מהרב מארלאוו ז"ל.

¹¹³ א. מי שאינו מתענה ואוכל כרגיל (חולה ר"ל וכו') אינו אומר עננו. ב. מי ששכח ואלו יותר מכשיעור (שדינו שחייב להמשיך) אומר בעננו "ביום צום התענית הזה". ג. אם אכל פחות מכשיעור יכול לומר עננו כרגיל. – ע"י פסקי תשובות סתקס"ה בתחילתו.

¹¹⁴ לוח כולל חב"ד.

¹¹⁵ לקו"ש ח"כ ע' 352 ועוד.

¹¹⁶ שו"ע אדה"ז סתר"ב ס"ב

¹¹⁷ ספר המנהגים ע' 58.

¹¹⁸ ראה התוועדויות תשמ"ב ח"א ע' 67. וראה ספר המאמרים מלוטק ג ע' טז.

¹¹⁹ סידור אדה"ז.

¹²⁰ אוצר מנהגי חב"ד ע' קע.

¹²¹ שו"ע אדה"ז סקס"ז ס"ח. וראה אוצר מנהגי חב"ד ע' עה-עו.

¹²² לוח כולל חב"ד.

מוצאי שבת קודש

- * במוצאי שבת: אין אומרים "ויהי נועם" ולא "ואתה קדוש"¹²³.
- * קידוש לבנה: נוהגים שאין מקדשים את הלבנה עד מוצאי יום הכיפורים¹²⁴.
- * הבדלה – כרגיל.

בברכת כתיבה וחתימה טובה ולשנה טובה ומתוקה, ושנוחה תיכף ומיד להתגלות מלכנו משיחנו.
לוי יצחק גרליק

Rabbigarelik@sichos.online

Times for Rosh Hashono 5783

(from *Luach Colel Chabad and Chabad.org*)

These times are for **N.Y. area ONLY**:

Parshas Nitzovim: Candle lighting *Erev Shabbos Kodesh*: 6:33 pm

Sof Zman Krias Shma: 9:44 am

Motzoei Shabbos: 7:33 pm

Rosh Hashono Candle lighting on *Erev Yom Tov*: 6:29 pm

Tzeis Hakochovim the first night of *Yom Tov*: 7:16 pm

First day: *Honeitz Hachama*: 6:47 am

Sof Zman Krias Shma: 9:45 am

Shkia: 6:46 pm

Tzeis Hakochovim: 7:29 pm

Second Day: *Honeitz Hachama*: 6:48am

Sof Zman Krias Shma: 9:45 am

Shkia second day of *Yom Tov*: 6:44 pm

Motzoei Yom Tov: 7:29 pm

Tzom Gedalia: *Alos Hashachar* (fast starts): 5:23 am

Fast ends: 7:10 pm

Erev Shabbos Shuva Candle lighting: 6:21 pm

Shabbos Shuva *Sof Zman Krias Shma*: 9:46 am

Shkia: 6:38 pm

Motzoei Shabbos: 7:21 pm

¹²³ סידור אדה"ז.

¹²⁴ ראה בארוכה אוצר מנהגי חב"ד ע' רמח ואילך.